

Του Σταύρου Ζουμπουλάκη

Πολύ εύκολα και με ήσυχη συνείδηση μπορεί να δηλώνει κανείς σήμερα ότι είναι αντισιωνιστής, προσθέτοντας διευκρινιστικά ότι δεν είναι αντισημίτης, και να διαδηλώνει εναντίον του Ισραήλ. Για να λες ότι είσαι αντισιωνιστής, πρέπει, φαντάζομαι, να ξέρεις τι είναι σιωνισμός. Πόσο πράγματι ισχύει αυτό; Προσωπικά δεν γνωρίζω άλλη ιδεολογία για την οποία να υπάρχει τόση άγνοια και σύγχυση. Δεν θα παρουσιάσω βέβαια εδώ την ιστορία ενός ιδεολογικού ρεύματος και πολιτικού κινήματος εκατόν πενήντα χρόνων, χρειάζονται όμως δυο λόγια για τις ανάγκες μιας καθαρής συνεννόησης.

Ο σιωνισμός γεννιέται στα τέλη του 19ου αιώνα, μετά το 1881 (δολοφονία του τσάρου Αλέξανδρου Β) και τα άγρια πογκρόμ που ξεκίνησαν τότε εναντίον των Εβραίων στη Ρωσία. Τον επόμενο ακριβώς χρόνο (1882) θα πραγματοποιηθεί και η πρώτη αλιγιά (μετανάστευση) Εβραίων της Ρωσίας στην Παλαιστίνη (Γιάφα). Το 1896 δημοσιεύεται στη Βιέννη το βιβλίο «Der Judenstaat» (Το κράτος των Εβραίων) του Τέοντορ Χερτσλ (1860-1904), το μανιφέστο του πολιτικού σιωνισμού, ένα μικρό βιβλίο που άσκησε τεράστια επιρροή, και το οποίο πολλοί σήμερα αναφέρουν και κανείς δεν διαβάσει. Το 1897 θα πραγματοποιηθεί, υπό την προεδρία του Χερτσλ, το πρώτο σιωνιστικό συνέδριο στη Βασιλεία της Ελβετίας, όπου ήταν παρών, ανάμεσα στους συνέδρους, και ο πρώτος Πρόεδρος του κράτους του Ισραήλ Χαΐμ Βάιτμαν (1874-1952). Στο συνέδριο αυτό θα τεθούν τα θεμέλια του σιωνιστικού πολιτικού κινήματος, το πρόγραμμα της Βασιλείας θα παραμείνει το επίσημο σιωνιστικό πρόγραμμα μέχρι την τελική επίτευξη του στόχου, τη δημιουργία του κράτους του Ισραήλ, πενήντα χρόνια αργότερα. Το μεγάλο κίνημα του σιωνισμού, με αμετάθετο πυρήνα του τη δημιουργία αυτόνομου και ασφαλούς κράτους για τους Εβραίους, με πολλές διαφορετικές τάσεις στο εσωτερικό του κατά τη διαδρομή του χρόνου, συνάντησε και σφοδρή αντίδραση μέσα στους κόλπους του εβραϊσμού, από πολλές πλευρές και διαφορετικές αφετηρίες. Άλλοι εναντιώθηκαν για λόγους θρησκευτικούς (η επισυναγωγή του διασκορπισμένου περιούσιου λαού στη Σιών είναι έργο του Μεσσία, δεν είναι έργο ανθρώπινου), άλλοι για λόγους πολιτικούς, ποικίλων αποχρώσεων (στο ένα άκρο του φάσματος βρισκόνταν όσοι τάσσονταν υπέρ της αφομοίωσης των Εβραίων στην κοινωνία όπου ζούσαν, και στο άλλο οι επαναστάτες κομμουνιστές που έβλεπαν την απελευθέρωση των Εβραίων στην προοπτική της νίκης του προλεταριάτου).

Πριν πούμε δυο λόγια -δεν χρειάζονται περισσότερα- για τη σχέση αντισιωνισμού και αντισημιτισμού σήμερα, ας εξηγήσουμε προηγουμένως ότι η σχέση σιωνισμού και αντισημιτισμού είναι πολύ μεγάλη, δεδομένου ότι το πολιτικό αυτό κίνημα γεννήθηκε ακριβώς λόγω του αντισημιτισμού, που πήρε άγρια μορφή στην τσαρική Ρωσία, αλλά δεν έλειπε διόλου και από τις χώρες της δυτικής Ευρώπης (ο Χερτσλ ζει στο Παρίσι την εποχή της καταδίκης του Ντρέιφους). Ο φυλετικός αντισημιτισμός είναι αυτός που θα πείσει τους Εβραίους ότι δεν θα μπορέσουν να ζήσουν ασφαλείς πουθενά στον κόσμο, παρά μόνο σε δικό τους κράτος (εξ ου και στην απαρχή του κινήματος ήταν αδιάφορο πού θα ήταν αυτό το κράτος, στην Παλαιστίνη ή στην Αργεντινή). Ο ίδιος ο Χερτσλ ήταν αρχικά οπαδός της αφομοίωσης των Εβραίων, οι κοινωνίες όμως στις οποίες έζησε δεν την επέτρεψαν ποτέ αυτή την αφομοίωση. Σχετικά με τη σχέση σιωνισμού και αντισημιτισμού, θα προσθέσω ότι ο σιωνισμός είχε και παράδοξους υπερασπιστές, όπως ο κύριος εκπρόσωπος του γαλλικού αντισημιτισμού Εντουάρ Ντριμόν, που θεωρούσε ότι ήταν ο καλύτερος τρόπος για να ξεφορτωθεί η χώρα του τους Εβραίους.

Ο σιωνισμός νίκησε, το κράτος των Εβραίων ιδρύθηκε, μετά το Ολοκαύτωμα άλλωστε θα ήταν πολύ δύσκολο να μην ιδρυθεί. Κάθε κράτος έχει τις θεμελιώδεις ιδρυτικές ιδέες του. Οι κύριες ιδρυτικές ιδέες του κράτους του Ισραήλ είναι δύο: πρώτον, δεν θα επιτρέψουμε να μας κάνουν ξανά ό,τι μας έκαναν, θα στηριχτούμε στις δικές μας δυνάμεις και θα δημιουργήσουμε το μόνο μέρος στον κόσμο όπου οι Εβραίοι θα ζουν ασφαλείς, και δεύτερον, είμαστε ένας λαός που επιστρέφει δικαιοδικά μετά από 2.000 χρόνια εξορίας στην προγονική γη του, που είναι μια γη χωρίς λαό. Ο πρώτος ιδρυτικός μύθος δέχτηκε ισχυρό πλήγμα στις 7 Οκτωβρίου 2023, ενώ ο δεύτερος ήταν εξαρχής ψευδής: η γη αυτή είχε λαό, ο οποίος ζούσε και εξακολουθεί να ζει εκεί, και διεκδικεί και αυτός τη δημιουργία δικού του κράτους.

Το Ισραήλ ασκεί μια πολιτική έναντι των Παλαιστινίων στην οποία έχουμε κάθε λόγο να είμαστε αντίθετοι, γιατί είναι ευθέως ρατσιστική και βαθιά αντιδημοκρατική: οι Αραβες πολίτες του αντιμετωπίζονται σαφώς ως πολίτες δεύτερης κατηγορίας και υφίστανται πλήθος διακρίσεων, ενώ ο βίαιος εποικισμός της Δυτικής Όχθης συνεχίζεται και επεκτείνεται διαρκώς, όπου οι Παλαιστίνιοι χάνουν τα χωράφια τους, τα πηγάδια τους και όχι σπάνια την ίδια τη ζωή τους. Η ακροδεξιά και ρατσιστική κυβέρνηση Νετανιάχου σήμερα διαπράττει και εγκλήματα πολέμου στη Γάζα. Για όλα αυτά οι δημοκρατικοί πολίτες του κόσμου -ανάμεσά τους και πολλοί Εβραίοι- διαμαρτύρονται με πολλούς τρόπους, όπως έχουν ηθική υποχρέωση. Μέχρι εκεί όμως. Η υιοθέτηση της αντισιωνιστικής ρητορικής των Παλαιστινίων (και όλου του μουσουλμανικού κόσμου) από πολλούς, αριστερούς κυρίως, διαδηλωτές σημαίνει αμφισβήτηση της ίδιας της ύπαρξης του κράτους του Ισραήλ, και αυτό είναι καθαρός αντισημιτισμός, γιατί σημαίνει απλουστάτα ότι οι Εβραίοι δεν έχουν δικαίωμα να υπάρχουν πάνω σε τούτη τη γη, όπως όλοι οι άλλοι λαοί. Ποιος από τους μαχητές ή τους υποστηρικτές των εθνικοαπελευθερωτικών κινήματων εναντίον αποικιοκρατικών χωρών διανοήθηκε ποτέ να αμφισβητήσει την ύπαρξη του ίδιου του αποικιοκρατικού κράτους, της Αγγλίας, της Γαλλίας, της Πορτογαλίας και όποιας άλλης; Υπήρξε ποτέ έστω και ένας μαχητής ή συνοδοιπόρος του εθνικού αγώνα των Ινδών ή των Αλγερινών που να υποστήριξε ότι πρέπει να σβήσει από τον χάρτη η ίδια η Αγγλία και η Γαλλία; Ας καταγγείλουμε με δυνατή φωνή τις αδικίες και τα εγκλήματα του Ισραήλ χωρίς να επικαλούμαστε τον αντισιωνισμό. Ο αντισιωνισμός είναι σήμερα κατεξοχήν η ιδεολογία της τρομοκρατικής Χαμάς. Η επίκληση του αντισιωνισμού μόνο σύγχυση μπορεί να προκαλεί και κυρίως να λειτουργεί ως κάλυμμα του πανταχού παρόντος και αιεθαλούς αντισημιτισμού.

Πηγή: [ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 3.12.2023](#)